

Financiën en Control

Aan de gemeenteraad

20 mei 2008
Gemeentestukken: 2008-166

Onderwerp: Programmarekening 2007

1. Voorstel

Voorgesteld wordt te besluiten conform het bijgevoegde ontwerp raadsbesluit.

2. Terugblik op het jaar 2007

In de Programmarekening 2007 treft u een volledig beeld aan van kerndoelen, beoogde effecten en hiervoor ontwikkelde activiteiten voor de verschillende programma's. Hieronder tippen wij enkele zaken in vogelvlucht aan.

Het is niet te veel gezegd als we stellen, dat het jaar 2007 vooral in het teken stond van de Ridderkerklijn. Los gezien van de uitkomsten van de discussie en de uiteenlopende opvattingen over het raadsbesluit van 18 december - binnen en buiten uw raad - is het een proces geweest waarop voor- en tegenstanders van de Ridderkerklijn met een goed gevoel kunnen terugkijken. Gemeenteraad, college en inwoners hebben een jaar van intensieve contacten met elkaar achter de rug. Er waren scherpe discussies en tegenstellingen, maar er was ook sprake van daadwerkelijke participatie. Dat is niet alleen ons beeld, we werden daarin bevestigd door inwoners die de Ridderkerklijn te vuur en te zwaard hebben bestreden. Nu bij gemeente en Stadsregio de besluiten zijn genomen om te werken aan beter openbaar vervoer door middel van een TramPlus-verbinding, kan de uitwerking van de voornemens ter hand worden genomen. Na het besluit van uw raad op 18 december over de Ridderkerklijn is ook besloten om een structuurvisie voor Ridderkerk op te stellen. Dit en volgend jaar zal een en ander zijn beslag krijgen.

Minder in het oog springend, maar voor onze inwoners niet minder van groot belang, waren de inspanningen - vooral achter de schermen - om het ambulancevervoer in onze gemeente te verbeteren. Talrijke gesprekken op allerlei niveaus, tot en met het ministerie, hebben recentelijk geleid tot uitbreiding van het aantal ambulances met twee. Deze uitbreiding vormt in feite een reparatie van een 'weeffout' in de berekeningswijze voor het aantal ambulances in deze regio. We zullen nog moeten afwachten in hoeverre de twee wagens de overschrijding van de aanrijtijden helpen terugdringen. Onze inzet blijft dan ook gericht op het realiseren van aanvaardbare aanrijtijden.

Voor onze brandweer was 2007 het jaar van de overdracht aan de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. We hebben hiervoor een vorm gevonden die de instemming heeft van ons korps. De afronding van de inhaalslag op het gebied van gebruiksvergunningen ging gepaard met een behoorlijk aantal handhavingzaken, waarvan enkele in het oog sprongen. Op het gebied van veiligheid op bedrijfsterreinen, in winkelgebieden en in de horeca zijn belangrijke stappen gezet, onder meer in de vorm van convenanten en werkafspraken. Stappen zijn ook gezet in de inventarisatie en aanpak van enge plekken, in goede samenwerking met de wijkoverleggen.

Van de knelpunten die brandweer en ambulancedienst ondervinden bij het bereiken van hun bestemming is zo'n 75 procent aangepakt. Dit jaar hopen wij de resterende knelpunten te laten verdwijnen.

Het buurt- en wijkgericht werken neemt in onze gemeente steeds duidelijker vormen aan. Het resulteert in goede, intensieve contacten met onze inwoners, die zich via de Idee-teams bovendien inventief tonen in het besteden van de wijkbudgetten.

Als een zorg en een uitdaging zien wij de uitkomsten van het onderzoek naar de waardering van de inwoners voor het handelen van en het vertrouwen in hun gemeentebestuur (Staat van de gemeente). Waar de gemeentelijke dienstverlening opnieuw voldoende scoort, blijft het cijfer voor het vertrouwen in de gemeente ver achter. Of het een incident betreft, mogelijk mede veroorzaakt door thema's als tram en woonboot, zal uit vervolgonderzoek moeten blijken. Voor ons staat in ieder geval vast, dat deze scores aansporen om te werken aan verbetering.

Het intensiveren van de samenwerking tussen Ridderkerk, Barendrecht en Albrandswaard - als onderdeel van het willen samenwerken met partners in de regio - is in 2007 onverminderd doorgegaan. Het doel is bekend: gebruik maken van elkaars kracht, in het belang van de inwoners van de drie gemeenten. We hopen, dat het vertrouwen in dit proces en het beoogde partnerschap het komende jaar zal groeien.

Aan onze Ridderkerkse jeugd is het afgelopen jaar op diverse fronten veel aandacht besteed. De Programmarekening biedt u het volledige overzicht. Hieronder enkele opvallende zaken.

- Ons college streeft ernaar, dat alle jongeren tot 23 jaar of naar school gaan of aan het werk zijn. Dat streven kende een moeizame start, maar vorig jaar is duidelijk voortgang geboekt. De verbeterde toegankelijkheid van het regionaal meld- en coördinatiepunt en de al langer uitstekend functionerende leerplichtcontrole zijn belangrijke factoren.
- Voor jongeren van 16 jaar en ouder is nu in vier wijken een soos actief, in samenhang met de bestaande sozen 12-16 jaar. Belangrijk is ook het besluit van uw raad om het jongerenwerk van het centrum, samen met een stedelijk podium, te verhuizen van de Dr. Kuyperschool naar de P.C.Hoofdstraat.
- De Lokale Jeugdagenda is vorig jaar vastgesteld. Een sluitende zorgketen voor jongeren tot 23 jaar, het activeren van jongeren om naar school of aan het werk te gaan, en goede voorzieningen voor sport en ontspanning vormen de drie pijlers waar momenteel hard aan wordt gewerkt.

Uit de Programmarekening wordt duidelijk, dat op het gebied van de onderwijsvoorzieningen veel werk is verzet. Onze scholen zijn goed gehuisvest, en waar nodig wordt verder gewerkt aan verbetering. Ook aan verbetering van het samenspel van onderwijs en onderwijshuisvesting met andere wijkfuncties (brede school) wordt voortdurend gewerkt. Na een moeizame aanbestedingsprocedure is de nieuwbouw van de Máximaschool vorig jaar begonnen. In de tijdelijke huisvesting is de school nu al belangrijk voor kinderen die buiten de boot dreigen te vallen in de overige onderwijsvoorzieningen. De Máximaschool mag gezien worden als een parel in de onderwijsketen.

In 2007 werd de basis gelegd voor de dit jaar door uw raad vastgestelde nota Armoedebestrijding. Samen met maatschappelijke partners zijn aanzetten gegeven voor een beter bereik en gebruik van inkomensondersteunende middelen. Vereenvoudigde aanvraagprocedures, het koppelen van bestanden en het verkrijgen van meer inzicht in de doelgroep zijn belangrijke hulpmiddelen.

De uitstroom van mensen met een uitkering naar betaald werk is traag op gang gekomen. Maar een verbetering van de organisatiestructuur, een beter zicht op de doelgroep en een actieve benadering van potentiële werkgevers (o.a. door de nieuwe Regisseur Werk) begonnen eind 2007 hun vruchten af te werpen. Dat beeld zet zich in het eerste kwartaal van 2008 door.

De implementatie van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning is tot tevredenheid verlopen. Afgesproken was dat het zorgniveau gehandhaafd zou blijven en dat iedere cliënt de zorg krijgt waar-

voor deze geïndiceerd is. Na een jaar WMO kan worden vastgesteld, dat geen enkele 'overgangscliënt' tussen wal en schip is geraakt.

Vorig jaar zijn in Ridderkerk 143 nieuwe woningen opgeleverd. Het betekent dat Ridderkerk op schema is voor het realiseren van de met de Stadsregio Rotterdam overeengekomen woningbouwopgaven in 2010. Als gevolg van diverse woningbouwprojecten zijn de kansen voor starters om te slagen op de woningmarkt toegenomen.

Aan diverse ruimtelijke plannen is in 2007 voortvarend gewerkt, samen met andere instanties en inwoners. Voorbeelden zijn de bestemmingsplannen voor het Waalbos, Natuurgebied Crezéepolder, Slikkerveer Rivieroevers, Ridderkerk-West en Donckse Velden. Het tijdig betrekken van inwoners bij de planvorming (rechtstreeks of via het wijkoverleg) blijkt keer op keer een belangrijke voorwaarde voor begrip en acceptatie van veranderingen in de ruimtelijke omgeving.

Het nieuwe Waterplan en het Gemeentelijk Rioleringsplan, die onlangs zijn vastgesteld door uw raad, zijn in 2007 voorbereid. Voor het Waterplan is nauw samengewerkt met Waterschap Hollandse Delta, de Natuurvereniging Ridderkerk en geïnteresseerde inwoners. Om de wateroverlast in Slikkerveer terug te dringen is met Woonvisie samengewerkt om de behoefte aan open water te integreren in de bouwplannen van Woonvisie voor deze wijk.

In 2007 zijn in goed samenspel tussen uw raad en het college belangrijke stappen gezet voor de verdere verbetering van het planning- en control-instrumentarium. Dit draagt bij aan beheersing van de uitgavenontwikkeling, waarmee voorzover het aan dit instrumentarium ligt maximale waarborgen worden geschapen voor een evenwichtige inkomstenontwikkeling.

3. Overige aspecten

Goedkeurende accountantsverklaring

In het verslag van bevindingen rapporteert de accountant over fouten en onzekerheden die in de jaarrekening zijn geconstateerd. Deze fouten of onzekerheden blijven binnen de door de raad in het controleprotocol bepaalde tolerantiegrens en zijn daarom niet van invloed op de accountantsverklaring.

Per saldo is er voor € 31.000,- aan *fouten* geconstateerd die bij correcte verwerking van invloed op het rekeningssaldo zouden zijn geweest. Het betreft verantwoording van voorzieningen van voor derden bekleemde middelen.

Verder is er voor een totaal van € 525.000,- aan *onrechtmatigheden* geconstateerd. Een analyse van de financiële rechtmatigheid is als paragraaf 3.1.2 in de jaarrekening opgenomen en als hoofdstuk 3 in het rapport controle jaarrekening van de accountant opgenomen. De geconstateerde onrechtmatigheden zijn daarin aangegeven.

Het verheugt ons zeer dat de accountant voor zowel het getrouwe beeld als de financiële rechtmatigheid wederom een goedkeurende accountantsverklaring heeft kunnen afgeven. Daarbij moet wel aangetekend worden dat de administratieve organisatie rond de Wet Maatschappelijke Ondersteuning nog van onvoldoende kwaliteit is. In overleg met de accountant zijn afspraken gemaakt om tot een voldoende beheersing van de uitvoering van de WMO te komen.

Afwijkingen op het budget voor de WMO

Medio 2007 was het verwachte positieve resultaat op de WMO gelden € 1,5 miljoen positief. Bij de jaarrekening is gebleken dat het werkelijk overschot € 261.500,- bedraagt. De eerdere prognose is gebaseerd op onvolledige gegevens: de facturatie van de zorgaanbieders liep achter en een aantal mutaties bleken onjuist verwerkt te zijn.

Bij de invoering van de Huishoudelijke Hulp én de overdracht van de hulp bij het huishouden aan de gemeente per 1 januari 2007, heeft de gemeente Ridderkerk voor een 'beleidsarme' invoering gekozen. Hierbij lag het voornaamste accent op het handhaven van de continuïteit van zorg. Dat wil zeggen; alle cliënten met hulp bij het huishouden die aan de gemeente zijn overgedragen, hebben in 2007 ook zorg ontvangen. Het vaststellen van het recht op zorg van deze 'overgangsccliënten' heeft daarbij geen prioriteit gehad. Door de aandacht op de continuering van zorg is de interne controle op onderdelen onvoldoende geweest. Onder andere door de accountantscontrole is direct actie ondernomen zodat de interne controle alsnog sluitend wordt. Hiertoe is met de accountant een hercontrole in juni 2008 afgesproken. Ten aanzien van de herindicaties heeft het college in juli 2007 besloten ook 2008 als overgangsjaar aan te merken. Belangrijke reden hiervoor is ook het creëren van rust op de thuiszorgmarkt in Ridderkerk.

Voorstellen tot resultaatbestemming

Het feitelijke eindresultaat van de gemeenterekening bedraagt € 1.708.800,-- positief. Dit is het resultaat na bestemming van € 6.529.200,-- minus de technische vrijval van onderhoudsvoorzieningen van € 4.820.400,--. Voor een toelichting op deze technische vrijval verwijzen wij u naar paragraaf 3.1.2 op blz. 121 van de rekening. Aan het positieve resultaat van € 1.708.800,-- kan door uw raad een nadere bestemming worden gegeven. Wij stellen u voor om het eindresultaat als volgt te bestemmen.

1. vorming van een bestemmingsreserve Investerings Stedelijke Vernieuwing met een totaal van € 194.200,--.
Deze vorming is technisch noodzakelijk om te voorkomen dat de voorzieningen ISV de komende jaren een negatief saldo krijgen. Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar de bestedingsplannen voorzieningen ISV op blz. 207 en 208 van de rekening;
2. met uw raad is afgesproken dat een overschot op de WMO-uitgaven zou worden besteed aan uitgaven voor de WMO. Door het overschot van € 261.500,-- in een bestemmingsreserve te storten kan aan deze afspraak inhoud worden gegeven. Omdat wij verwachten dat het overschot niet structureel zal zijn kan de reserve alleen voor incidentele projecten worden ingezet. Wij zullen daarmee in 2008 de volgende prestaties gaan realiseren:
 - a. het vergroten van bereikbaarheid en bekendheid van de voorzieningen die de gemeente biedt op het gebied van wonen, zorg en welzijn in brede zin;
 - b. een onderzoek naar een cliënt volgsysteem;
 - c. een pilot om projecten voor respijtzorg te ontwikkelen waarbij gezocht wordt naar inzet van uitkeringsgerechtigden en WSW-medewerkers;
 - d. het vergroten van de toegankelijkheid van het gemeentehuis;
 - e. een pilot Meldpunt WMO buiten het gemeentehuis.
3. vorming van een bestemmingsreserve Eenmalige uitgaven Mantelzorg met een totaal van € 100.000,--.
Eind 2007 heeft Ridderkerk afgerond incidenteel € 100.000,-- in de algemene uitkering gemeentefonds ontvangen ter besteding aan mantelzorgers. Dit geld willen wij besteden aan eenmalige projecten en pilots, die passen binnen het convenant dat de VNG en Mezzo (vereniging die de belangen behartigt van mantelzorgers) over de besteding hebben afgesloten. Door van de extra algemene uitkering een reserve te vormen kunnen in 2008 de volgende prestaties worden gerealiseerd:
 - a. de mantelzorg onder de aandacht brengen van de doelgroep en anderen;
 - b. de doelgroep ouderen tot speerpunt maken van het steunpunt mantelzorg;
 - c. het ontwikkelen van nieuwe vormen van respijtzorg is een speerpunt van het beleid van de gemeente. Hiervoor worden diverse pilots gehouden om te bezien welke vormen van respijtzorg aansluiten bij de behoeften van de doelgroep.
4. Nu een besluit is genomen over de bestemming van de Dr. Kuyperschool is de reserve voor het onderzoek daarnaar niet meer nodig. Het saldo van € 97.300,-- is vrijgefallen. Wij zijn van mening dat – in samenhang met het besluit over de bestemming – dit saldo moet worden bestemd voor gebruiksmogelijkheden van het te verplaatsen jongerencentrum.

5. Het resterende eindresultaat van € 1.055.800,-- kan in de Vrije reserve worden gestort.

Opheffen reserves en voorzieningen

Uit de bestedingsplannen van reserves en voorzieningen uit de toelichting op de balans per 31 december 2007 blijkt dat een aantal reserves en voorzieningen kan worden opgeheven. Tot deze opheffing kan besloten worden met het vaststellen van de rekening.

Budgettaire gevolgen voor de begroting 2008-2011

In de onderdelen 3.1.4 en 3.1.5 van de Programmarekening zijn de structurele gevolgen en de doorgeschoven prestaties van de rekening 2007 voor de lopende begroting in beeld gebracht. Deze zijn opgenomen in een wijziging van de begroting 2008-2011 die bij de raadsstukken ter inzage ligt.

4. Aanpak/Uitvoering

De planning van de behandeling van de jaarrekening 2007 is als volgt:

- **29 mei:** Vergadering van de werkgroep KAS; stellen van financieel technische en cijfermatige vragen aan ambtenaren;
- **17 juni:** Commissie Samen wonen; beleidsinhoudelijke vragen aan college;
- **19 juni:** Commissie Samen leven; beleidsinhoudelijke vragen aan college en toelichting op het rapport van bevindingen door de accountant;
- **26 juni:** Behandeling jaarrekening door de gemeenteraad;
- Nadat de rekening door de raad is vastgesteld zal deze vóór **15 juli** aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland worden aangeboden.

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

Niet van toepassing.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

Behandeld in de commissies Samen wonen en Samen leven

Behandeld in de raad d.d. 26 juni 2008

K.Kolf@ridderkerk.nl/286/K